

UCHWAŁA NR XV/109/2017

RADY GMINY Rudka

z dnia 29 czerwca 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rudka
na lata 2017 - 2019.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017 r, poz. 697) Rada Gminy w Rudce uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Rudka na lata 2017 – 2019 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rudka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady
Gminy Rudka

mgr inż. Bogdan Kresso

Załącznik nr 1 do uchwały nr XV/109/2017

Rady Gminy Rudka

z dnia 29 czerwca 2017 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE RUDKA NA LATA 2017-2019

Rudka, 2017 rok

Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która ma do spełnienia ważne zadanie, tj. zapewnienie naturalnego środowiska wychowawczego dzieciom.

Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka. Główną jej funkcją jest zaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka (potrzeba bezpieczeństwa, miłości). Rodzina wprowadza dziecko w świat kultury, przekazuje mu tradycje, normy i zwyczaje panujące w danym środowisku, przygotowuje do samodzielnego życia poprzez uczestniczenie w obowiązkach domowych. Rodzina tworzy dziecku pierwszy obraz świata, jego porządku. Problemy dotyczące rodziny są najczęściej złożone i wymagają wielowymiarowych działań, prowadzonych przez instytucje i służby ustawowo zobligowane do wspierania rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.) określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej. Celem tych rozwiązań jest troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnego, szczęśliwego, rodzinnego środowiska wychowawczego oraz wsparcie rodziny przeżywającej trudności w powrocie do prawidłowego funkcjonowania, a także zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania jej przez rodziców.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rudka na lata 2017-2019 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc powinna być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka; wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Rudka na lata 2017-2019 opracowany został w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program będzie uzupełnieniem zadań realizowanych na rzecz rodziny w Gminie Rudka, a zapisanych w Gminnej Strategii i Integracji Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2019. Zawarto w niej m.in. cele główne i operacyjne:

I obszar:

Nierówny dostęp do edukacji i rozwoju dzieci przedszkolnych i młodzieży

Cel strategiczny 1:

Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci przedszkolnych oraz młodzieży

Cele szczegółowe:

- 1.1. Realizacja nowych usług i aktywności skierowanych do dzieci i młodzieży.
- 1.2. Pozyskanie finansowania dla usług i zadań strategicznych ze środków gminnych i źródeł zewnętrznych.
- 1.3. Wykształcenie kadry specjalistycznej do pracy z dziećmi i młodzieżą.
- 1.4. Nawiązanie współpracy z innymi specjalistami z terenu powiatu.

- 1.5. Organizacja badań dla dzieci na terenie gminy.
- 1.6. Edukacja rodziców.
- 1.7. Edukacja społeczności i samorządu w zakresie potrzeb dzieci i młodzieży.
- 1.8. Nawiązanie współpracy ze stowarzyszeniami na poziomie regionu.
- 1.9. Pozyskanie lokalu gminnego na działania na rzecz młodzieży.
- 1.10. Przygotowanie animatorów młodzieżowych, organizacja spotkań z liderami młodzieżowymi.
- 1.11. Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

II obszar:

Niedostatecznie rozwinięty (niezaspakajający potrzeb mieszkańców) obszar zdrowia

Cel strategiczny II

Zwiększenie oferty systemu opieki zdrowotnej

Cele szczegółowe:

- 2.1 Zapewnienie dobrej opieki lekarskiej, w tym specjalistycznej dla mieszkańców.
- 2.2 Pozyskanie specjalistów.
- 2.3 Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych.
- 2.4 Poprawa dostępności, jakości, kompleksowości i ciągłości świadczeń zdrowotnych .
- 2.5 Diagnoza potrzeb zdrowotnych i opracowanie programu ich realizacji.
- 2.6 Utworzenia gminnego punktu rehabilitacji oraz utworzenia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
- 2.7 Większy zakres usług i świadczeń w Gminnym Ośrodku Zdrowia systematycznie i akcyjnie, np prowadzenie akcji profilaktycznych dla pacjentów np. „białych niedziel”.

III obszar:

Niedostateczny dostęp do aktywności i kultury osób starszych

Cel strategiczny III

Wysoka aktywność osób starszych w gminie

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 3.1 Stała diagnoza środowiska osób wymagających wsparcia i organizacja pomocy w zależności od indywidualnych, określonych potrzeb osób starszych.

- 3.2 Edukacja w zakresie praw i możliwości pomocy.
- 3.3 Stworzenie i prowadzenie stałego monitoringu potrzeb społecznych, systemu jakości usług .
- 3.4 Rozszerzenie oferty zajęć dla osób starszych.
- 3.5 Współpraca z rodziną osób starszych, niepełnosprawnych .
- 3.6 Zapewnienie aktywnego uczestnictwa osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich w życiu społeczności lokalnej (zapewnienie środka transportu do przewozu tych osób).
- 3.7 Edukacja liderów, tworzenia grup samopomocowych, grup sąsiedzkich i grup wsparcia.
- 3.8 Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i pomoc w pozyskiwaniu sprzętu.
- 3.9 Organizacja spotkań integracyjnych osobom starszym, niepełnosprawnym i ich rodzinom, m.in. wigilia, wycieczki, uruchomienie klubu seniora.
- 3.10 Zabezpieczenie funduszy na usługi i aktywności osób starszych.

IV Obszar:

Niedostateczny system wsparcia i pomocy osobom i rodzinom uzależnionym

Cel strategiczny IV:

Wzmocnienie gminnego systemu pomocy i integracji rodzin z problemem uzależnienia

Cele szczegółowe:

- 4.1 Podnoszenie kwalifikacji i edukacja gminnych kadr pomocowych, pozyskiwanie specjalistów
- 4.2 Zabezpieczenie środków na realizację umów i porozumień
- 4.3 Edukacja społeczeństwa w zakresie profilaktyki i uzależnień
- 4.4 Profilaktyka uzależnień, prowadzenie zajęć i świetlic.
- 4.5 Opracowanie i wdrożenie standardów profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.
- 4.6 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i interwencyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- 4.7 Uruchomienie i prowadzenie zespołu interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów rodzin i osób.

I . PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1916 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224.),
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1817),
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz.697),
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz.446 z późn.zm.),
8. Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy Rudka na lata 2011 – 2019
9. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rudka na lata 2014-2017,
10. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2016 r. poz.1579)
11. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860)

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są m.in. kodeksy: rodzinny i opiekuńczy, karny, cywilny, pracy, itd. oraz ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe, takie jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Europejska Karta Społeczna.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE RUDKA

W 2016 roku w gminie Rudka mieszkało 1924 osób, w tym kobiety stanowiły 49,32%. Istnieje stała tendencja spadkowa w stanie ludności zamieszkującej gminę Rudka, będąca wynikiem ujemnego przyrostu naturalnego oraz występującego zjawiska starzenia się społeczeństwa, migracji ludności do większych ośrodków miejskich oraz wyjazdu do pracy w innych krajach. W ub. roku 75 mieszkańców (kobiety stanowiły 46,67%) zarejestrowało się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku Podlaskim jako osoby bezrobotne.

Diagnozę stanu opracowano na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej na rok 2016 dla Gminy Rudka, danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudce, danych statystycznych Urzędu Gminy Rudka oraz danych udostępnionych przez Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Z pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych korzystało		
Rok	Liczba rodzin	Liczba osób
2014	95	294
2015	104	310
2016	93	265

POWÓD PRYZNANIA POMOCY	2014	2015	2016
długotrwała i ciężka choroba	39	43	36
ubóstwo	80	92	77
bezrobocie	44	51	37
niepełnosprawność	29	30	32
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	5	5	0
ochrona macierzyństwa	2	1	0

wielodzietność	1	3	0
rodzina niepełna	4	2	0
przemoc domowa	2	2	1
alkoholizm	2	2	1
zwolnienia z Zakładu Karnego	1	2	2
w wyniku zdarzenia losowego	2	3	2

Pracą Socjalną objęte były:	
Rok	Liczba rodzin
2014	85
2015	68
2016	95

Na terenie Gminy Rudka z przemocą domową spotykają się m.in. policjanci, pracownicy socjalni, lekarze, pielęgniarki, pedagodzy, członkowie GKRPA. W związku z tym, że z przemocą stykają się przedstawiciele różnych instytucji powołano na terenie Gminy Rudka Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wymiana doświadczeń, umiejętności i informacji stanowią właściwą diagnozę, która ukierunkowana jest na problem dziecka i rodziny. Znaczący jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na konkretną pomoc rzeczową i finansową skierowaną do dzieci i ich opiekunów. Należy wskazać, w jakich aspektach należy pomóc rodzinie, aby prawidłowo mogła funkcjonować i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka.

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na rodzinę wymagają od profesjonalnych służb opracowania specjalistycznych usług socjalnych, a celem pracy socjalnej z rodziną ma być wyjście z kryzysu i samodzielne prawidłowe

funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na formy pomocy nie mieszczące się w sferze finansowej, usługowej, czy w naturze. Coraz częściej rodziny poszukują wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz pracy socjalnej. Praca socjalna z rodziną swój początek ma w miejscu gdzie egzystuje podopieczny. Tylko w miejscu zamieszkania podopiecznego pracownik socjalny zastaje zainteresowanego w prawdziwym (najmniej zafałszowanym) kontekście jego życia. W naturalnym środowisku życia wyraźnie manifestują się możliwe zagrożenia, jak i elementy, na których można budować program pomocowy.

Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę oraz dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Takie podejście do pracy z rodziną pozwala czasami zapobiec głębokiemu kryzysowi, który może skończyć się odebraniem dzieci rodzicom biologicznym.

Jak wynika z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim w latach 2014-2016 na terenie Gminy Rudka pieczę zastępczą było objętych troje dzieci.

W zakresie tym zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Rudka współfinansuje pobyt dwójki dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej w wysokości 30% wydatków na utrzymanie dzieci.

Natomiast z danych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Rudka wynika że, założono Niebieskie Karty w 2014 r. u 4 rodzin (w 3 rodzinach wychowywane są dzieci), w 2015 r. u 3 rodzin (w 2 rodzinach wychowywane są dzieci), a w 2016 r. w 1 rodzinie (wychowywane są dzieci).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudce realizuje program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Tą formą pomocy

- w 2014 r. zostało objętych 130 osoby, w tym 14 dzieci 0-7 lat i 78 uczniów;
- w 2015 r zostało objętych 88 osoby, w tym 7 dzieci 0-7 lat i 64 uczniów,
- w 2016 r. zostało objętych 92 osoby, w tym 3 dzieci 0-7 lat i 66 uczniów.

Ponadto są udzielane świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, które zostały wprowadzone w celu zmniejszenia różnic w dostępie do

edukacji uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. W roku szkolnym 2015/2016 zostały przyznane dla 85 uczniów, w roku 2016/2017 dla 65 uczniów.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo wychowawczych.

III. ZASOBY GMINY RUDKA

Program Wspierania Rodziny w gminie Rudka na lata 2017 – 2019 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów dzieci, młodzieży i rodzin określa się instytucje znajdujące się na terenie Gminy Rudka, które funkcjonują w obszarze profilaktyki społecznej, edukacji, ochrony zdrowia. Są to jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe.

Na terenie Gminy Rudka oraz powiatu bielskiego działają następujące instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny:

1. Urząd Gminy Rudka - dowóz dzieci do szkoły.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – praca socjalna, pomoc finansowa, pomoc rzeczowa i pomoc w postaci usług, dożywianie dzieci i osób dorosłych, świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia rodzicielskie, świadczenia wychowawcze, pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, pomoc w zapobieganiu przemocy w rodzinie (procedura Niebieskiej Karty), Karta Dużej Rodziny.
4. Zespół Interdyscyplinarny – przeciwdziałanie problemom przemocy w rodzinie.
5. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim – poradnictwo rodzinne, szkolenia rodzin zastępczych, wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bielsku Podlaskim – poradnictwo, pomoc psychologiczna i pedagogiczna, prowadzenie zajęć terapeutycznych indywidualnych w zakresie pomocy logopedycznej, psychologicznej i pedagogicznej.

7. Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim – prowadzenie działalności edukacyjnej, profilaktycznej, prewencyjnej w szkołach, pomoc w zapobieganiu przemocy w rodzinie (procedura Niebieskiej Karty).
8. Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Rudce – działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i dzieci, współorganizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży.
9. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. K. Kluka w Rudce - działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i dzieci, współorganizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży.
10. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Trójcy Przenajświętszej w Rudce – działalność charytatywna, działalność ewangelizacyjna, organizowanie wypoczynku, wspieranie ubogich rodzin.
11. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Królowej Polski w Niemyjach Nowych – działalność charytatywna, działalność ewangelizacyjna, organizowanie wypoczynku, wspieranie ubogich rodzin.

Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe Strony
<p>Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy Rudka na lata 2011 – 2019</p> <p>Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie w Gminie Rudka w latach 2014 - 2017;</p> <p>Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny;</p> <p>Doświadczenie, wiedza pracowników działających na rzecz rodziny;</p> <p>Dobre rozpoznanie środowisk lokalnych przez pracowników socjalnych,</p>	<p>Wysoki poziom bezrobocia;</p> <p>Wysoki wskaźnik ubóstwa;</p> <p>Ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę;</p> <p>Wzrost liczby zadań przekazywanych gminom do realizacji;</p> <p>Brak mieszkań chronionych i socjalnych;</p> <p>Brak współudziału rodziców w zakresie edukacji dzieci;</p> <p>Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących</p>

<p>pedagoga szkolnego, dzielnicowego; Dobrze funkcjonująca szkoła; Wykształcona kadra pomocy społecznej; Baza instytucji działających na rzecz rodziny (m.in. GOPS, PCPR, Zespół Szkół, Policja, Sąd, kościoły); Realizowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny; Świadczenia wychowawcze Świadczenia rodzicielskie</p>	<p>w rodzinach; Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; Ograniczony dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (za małą ilość jednostek); Ograniczone środki na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Spadek bezrobocia; Zatrudnienie asystenta rodziny; Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników działających na rzecz rodziny (m.in. pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagoga i wychowawców szkolnych, policjantów); Edukacja rodziców; Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego; Zwiększenie środków finansowych, w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania; Realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia; Współpraca rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych;</p>	<p>Zanik więzi, tradycji rodzinnych, „pęd życia”; Wzrost kosztów utrzymania rodzin; Rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia); Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców; Ograniczenie środków finansowych na edukację; Brak środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”; Brak środków na zatrudnianie asystentów rodzinny; System wychowania bezstresowego, bez zasad i wymagań;</p>

Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Szkodliwe wzorce i konsumpcyjny styl życia Długie i biurokratyczne procedury; Destrukcyjna rola mediów;
---	---

IV. CELE PROGRAMU

Misją niniejszego programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Rudka

Główne cele programu wspierania rodziny:

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe programu wspierania rodziny i kierunki działań

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Kierunki działań:

- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych: pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach, udzielanie pomocy dzieciom w formie stypendiów szkolnych, w formie zasiłków celowych, okresowych.
- Objęcie dożywianiem, w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” osób dorosłych wymagających tej formy wsparcia, zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.
- Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej.

Realizatorzy/Partnerzy: Gmina Rudka, GOPS.

Termin: 2017-2019

Wskaźniki :

1. Liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej lub rzeczowej
2. Liczba osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Kierunki działań:

- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, socjalne, prawne).
- Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagoga szkolnego oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną.
- Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.
- Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę.
- Ustawiczne doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i innych formach edukacyjnych.
- Doskonalenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku Podlaskim ze szczególnym uwzględnieniem działań służących powrotowi osób długotrwale bezrobotnych na rynek pracy.
- Prowadzenie w ośrodku pomocy społecznej systemowej pracy socjalnej z rodziną wieloproblemową,

Termin: 2017-2019

Wskaźniki :

1. Liczba konsultacji i porad.
2. Liczba programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych.
3. Liczba szkoleń, seminariów warsztatów odbytych przez pracowników socjalnych GOPS.
4. Liczba rodzin objętych pracą socjalną.

3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

Kierunki działań:

- Monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- Wypracowanie standardów pracy z rodziną wieloproblemową, w której wychowywane są dzieci, przez instytucje i organizacje zajmujące się rodziną i dzieckiem oraz nadzór z asystenta rodziny.
- Wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dziecka.
- Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej przez placówki oświatowe.

Termin: 2017-2019

Wskaźniki:

1. Liczba rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodzinnego.
3. Liczba inicjatyw lokalnych w zakresie wspierania rodziny.

4. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin i dzieci.

Kierunki działań:

- Bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i rodziny.
- Edukacja służb społecznych w zakresie wykorzystania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny.
- Dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne.
- Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: wsparcie asystenta rodziny, pomoc rodzin wspierających, praca socjalna z rodziną (kontrakt socjalny), pomoc placówek wsparcia dziennego (świetlica).
- Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa, między innymi psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz doskonalenie wczesnej interwencji w sytuacjach kryzysowych.
- Praca socjalna z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej.
- Praca socjalna upowszechniona w wymiarze informacyjnym (upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i rodzaju świadczonych w nich usługach poprzez zamieszczanie na stronie internetowej Gminy Rudka oraz tablicach ogłoszeń).

Termin: 2017-2019

Wskaźniki :

1. Liczba odwiedzin stron internetowych.
2. Liczba szkoleń.
3. Liczba rodzin biologicznych objętych pracą socjalną.

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudce przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urzędem Gminy Rudce,
2. Zespołem Szkół im. Jana Pawła II w Rudce,
3. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. K. Kluka w Rudce
4. Biblioteką Publiczną w Rudce,
5. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
6. Zespołem Interdyscyplinarnym,
7. Policją i sądami,
8. Parafiami i kościołami wyznaniowymi,
9. Zakładami opieki zdrowotnej.

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

VI. ZADANIA GMINY

- 1) realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji i finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki naturalnej nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego,
- 4) praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c) w miarę potrzeby prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 5) finansowanie kosztów związanych z rodzinami wspierającymi,
- 6) współfinansowanie przez gminę pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 7) sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 8) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- 9) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nie ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez rodziców biologicznych przez okres dłuższy niż 12 miesięcy.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, dotacji budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudce co roku do 31 marca przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

Sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

VIX. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii i Integracji Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Rudka oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału, jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
mgr inż. Bogdan Kressó